

prima instanță: N.Costin
(Judecătoria Grigoriopol)
instanța de apel: (Curtea de Apel Chișinău)
M. Ciugureanu, M.Anton, Gr. Dașchevici

Dosarul nr.2r-156/17

Republica Moldova
Curtea Supremă de Justiție

D E C I Z I E

22 martie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

președintele ședinței, judecătorul: Tatiana Vieru

judecătorii: Oleg Sternioală, Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de către Aurelia Plămădeală în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Plămădeală Aurelia către Academia de Administrare Publică privind perfectarea carnetului de muncă,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 07 decembrie 2016, prin care s-a restituit apelul declarat de Plămădeală Aurelia,

c o n s t a t ă :

La 22 iulie 2014, Plămădeală Aurelia a sesizat Judecătoria Grigoriopol cu o cerere de chemare în judecată adresată către Academia de Administrare Publică privind perfectarea carnetului de muncă.

A mai solicitat reclamanta declararea nulă a ordinului de concediere, repunerea în funcție, anularea ordinului de angajare, perfectarea carnetului de muncă, încasarea salariului pentru absența forțată de la muncă, suspendarea contractului de muncă, restabilirea drepturilor asupra spațiului locativ și încasarea prejudiciului moral.

Prin încheierea Judecătoriei Grigoriopol din 18 noiembrie 2015 a fost încetat procesul la acțiunea Aureliei Plămădeală către Academia de Administrare Publică privind declararea nulă a ordinului de concediere, repunerea în funcție, anularea ordinului de angajare, perfectarea carnetului de muncă, încasarea salariului pentru absența forțată de la muncă, suspendarea contractului de muncă, restabilirea drepturilor asupra spațiului locativ și încasarea prejudiciului moral, pe motiv că pe capetele de cerere menționate există hotărâri judecătorești definitive și irevocabile, rămânând doar cerința privind perfectarea carnetului de muncă.

Prin hotărârea Judecătoriei Grigoriopol din 18 noiembrie 2015 a fost respinsă cererea de chemare în judecată depusă de Plămădeală Aurelia către Academia de Administrare Publică privind perfectarea carnetului de muncă, ca neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărîrea dată, la 18 noiembrie 2016 Plămădeală Aurelia a contestat cu apel hotărîrea primei instanțe, solicitînd casarea acesteia cu emiterea unei noi hotărîri de admitere a acțiunii.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 02 martie 2016 nu s-a dat curs cererii de apel, comunicîndu-se necesitatea prezentării cererii de apel întocmită în conformitate cu exigențele Legii, acordîndu-i pentru aceasta un termen pînă la data de 20 aprilie 2016, orele 11:00.

Concomitent, i s-a explicat apelantei că în cazul în care nu va lichida neajunsurile menționate și nu va prezenta cererea de apel motivată, cererea nu va fi considerată depusă și împreună cu toate actele va fi restituită fără examinare.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 07 decembrie 2016 s-a restituit cererea de apel depusă de Plămădeală Aurelia, pe motiv că nu au fost îndeplinite în termen indicațiile instanței de apel.

La 12 decembrie 2016 Plămădeală Aurelia a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel, cerînd admiterea acestuia, casarea încheierii instanței de apel privind restituirea cererii, cu remiterea pricinii la rejudecare.

În motivarea recursului a indicat că nu este de acord cu încheierea instanței de apel, deoarece ultima a aplicat eronat normele de drept material și procedural, încalcînd regulile de stabilire a probelor în condițiile prevazute de art. 130 din CPC.

Menționează că, atît încheierea cît și hotărîrea instanței de fond din 18 noiembrie 2015 și încheierea instanței de apel din 07 decembrie 2016 sunt neîntemeiate și ilegale, deoarece în cazul în care cererea de chemare în judecată a fost depusă fără a fi respectate condițiile art.166 și 167 Cod de Procedură Civilă, judecătorul urma să emită o încheiere de a nu da curs cererii de chemare în judecată și să-i acorde reclamantului termen pentru lichidarea neajunsurilor. În cazul în care după înlăturarea neajunsurilor de către reclamantă se confirmau circumstanțele expuse, instanța era în drept de a dispune încetatea procesului în temeiul art.265 lit.(b) Cod de Procedură Civilă.

Relevă că, examinarea acțiunii nu s-a desfășurat în cadrul legal, servește temei pentru casarea Hotărîrii emise de judecătoria Centru din 18 noiembrie 2015 și încheierea emisă de Curtea de Apel Chișinău din 07 decembrie 2016 cu restituirea părții la rejudecare în prima instanță.

Astfel, restituirea cererii de apel reprezintă un impediment pentru ca Plămădeală Aurelia să-și apere drepturile în fața instanței de judecată, în conformitate cu prevederile art.20 din Constituția Republicii Moldova, art.6 și 13 din CEDO, art.1 din Protocolul nr.1 la CEDO, și nu în ultimul rînd dreptul la un proces echitabil, de a avea acces liber la justiție.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

În conformitate cu art. 426 al. (3) Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de trei luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră încheierea instanței de apel întemeiată, bazată pe aprecierea justă a circumstanțelor de fapt și aplicarea corectă a normelor de drept procedural, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 110 Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Art. 369 alin. (1) lit. a) Codul de procedură civilă, indică că instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea de apel dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1).

Potrivit art. 368 alin. (1) Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere dispune să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

În conformitate cu art. 365 alin. (1) lit. d) Codul de procedură civilă, în cererea de apel se indică motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul.

Prin urmare, raportând la caz normele sus-citate, în condițiile în care apelanta Plămădeală Aurelia nu a prezentat apelul motivat în termenul limită acordat de instanța de apel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră concluzia instanței de apel privind restituirea apelului întemeiată.

Din materialele dosarului rezultă că la 18 noiembrie 2015 Judecătoria Grigoriopol a pronunțat dispozitivul hotărârii judecătorești pe cauza dată. (f.d. 138).

La 18 noiembrie 2015 Plămădeală Aurelia a depus apel împotriva hotărârii instanței de fond, însă fără a indica motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul.

Tot, materialele pricinii confirmă că hotărârea motivată a Judecătoriei Grigoriopol din 18 noiembrie 2015 a fost expediată în adresa recurentei la 22 noiembrie 2015 (f.d. 148).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 02 martie 2016 nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Plămădeală Aurelia și s-a acordat termen pentru prezentarea apelului motivat, până la data de 20 aprilie 2016, ora 11:00.

Totodată, s-a explicat apelantei că în cazul neprezentării apelului motivat în termenul stabilit, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate documentele anexate va fi restituită (f.d. 153-154).

Instanța de recurs constată că, nici în ședința din 20 aprilie 2016, și nici în cea din 08 iunie 2016 Plămădeală Aurelia nu a prezentat cererea de apel întocmită în conformitate cu exigențele Legii, însă a formulat o propunere de recuzare a judecătorului Eugenia Fistican.

Ulterior, prin încheierea Colegiului Civil al Curții de Apel Chișinău din 21 iunie 2016 a fost admisă cererea de abținere și propunerea de recuzare a judecătorului Eugenia Fistican.

Cauza civilă a fost redistribuită aleatoriu, iar în ședința judiciară din 07 decembrie 2016 Plămădeală Aurelia nu a prezentat cererea de apel întocmită în conformitate cu exigențele Legii.

Or, potrivit dispozițiilor art. art.14, 16 CPC în lumina interpretărilor date de CEDO principiului preeminenței dreptului, actele de dispoziție judecătorească, în speță, încheierea judecătorească potrivit căreia s-a instituit termen de a prezenta cererea de apel întocmită în conformitate cu exigențele Legii este obligatorie atât pentru participanții la proces, cât și pentru instanța de judecată, care a emis actul în cauză, obligație care se regăsește și în principiile fundamentale a procedurii civile, art.art.9, 26 CPC, neexecutarea căreia afectează atât aparențele de imparțialitate obiectivă a instanței, cât și cele de echitate a procesului judiciar.

Din aceste considerente instanța de recurs reține că recurenta urma să prezinte cererea de apel întocmită în conformitate cu prevederile legii, stabilit prin încheierea Curții de Apel Chișinău 02 martie 2016, obligație pozitivă pe care nu a exercitat-o.

Or, exonerarea arbitrară a apelantei de sancțiunile procedurale stabilite de prevederile legale citate, în sensul prevederilor art.10 CPC, afectează exigențele unui proces echitabil în sensul art.6 a Convenției, potrivit cărora instanța de judecată are obligația de a asigura aparențele de imparțialitate și de a nu admite acte de intervenție arbitrară în favoarea sau defavoarea uneia din părți. Totodată având obligația concretizată și de jurisprudența Curții Constituționale, potrivit căreia una din caracteristicile constituționale ale statului de drept o constituie obligațiunea statului, autorităților lui publice, instituțiilor, persoanelor oficiale de a activa în limitele atribuțiilor lor, stabilite de Constituție și legi, instanțele de judecată nefiind o excepție în acest sens.(HCC nr.2 din 19.01.1998, M.O. nr. 12-13/8 din 19.02.1998).

Instanța de recurs reține că, în circumstanțele speței, sacrificarea principiului preeminenței dreptului în sensul exonerării apelantei de sancțiunile procedurale va avea *inter alia* drept efect defavorizarea procesuală a intimatului, deoarece asemenea acțiuni nu pot fi admise de către instanța de judecată decât în condițiile expres stabilite de lege. În caz contrar, acțiunile arbitrare ale instanței sunt incompatibile testului de imparțialitate obiectivă perceput de un observator informat și dezinteresat.

Or, imparțialitatea este esențială pentru îndeplinirea adecvată a funcției judiciare, ea privește nu doar hotărârea însăși, ci și întregul proces, prin care se

ajunge la aceasta (valoarea 2, principiile de la Bangalore privind conduita judiciară).

La emiterea încheierii contestate instanța de apel și-a întemeiat concluziile pe prevederile art. 369 alin. (1) lit. a) Codul de procedură civilă, reținând că apelanta Plămădeală Aurelia nu a lichidat neajunsurile menționate în încheierea Curții de Apel Chișinău din 02 martie 2016, și anume, nu a prezentat cererea de apel motivată.

Așadar, Curtea de Apel Chișinău justificat a restituit cerere de apel depusă de Plămădeală Aurelia pe motiv că nu au înlăturat neajunsurile în termenul limită stabilit prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 02 martie 2016.

Or, apelanta a beneficiat de termen suficient pentru a înlătura neajunsul și a depune cererea de apel motivată.

La caz, sunt relevante și dispozițiile art. 56 alin. (2), (3) și 61 alin. (1) Codul de procedură civilă, în conformitate cu care, participanții la proces se bucură de drepturi procesuale egale și au obligații procesuale egale, cu unele excepții stabilite de lege în dependență de poziția pe care o ocupă în proces.

Participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare. Folosirea cu buna-credință a drepturilor procedurale, prezumă că partea este obligată la interval rezonabil de timp să manifeste diligență și să se intereseze de soarta dosarelor despre care cunosc cu certitudine că se află pe rolul instanței cu participarea lor și să respecte termenele prevăzute de lege.

Cu referire la argumentele recurente privind casarea încheierii instanței de fond din 18 noiembrie 2016 privind încetarea procesului pe capetele de cerere privind declararea nulă a ordinului de concediere, repunerea în funcție, anularea ordinului de angajare, perfectarea carnetului de muncă, încasarea salariului pentru absența forțată de la muncă, suspendarea contractului de muncă, restabilirea drepturilor asupra spațiului locativ și încasarea prejudiciului moral, Colegiu relatează următoarele.

Conform art. 423 alin.(1) Cod de Procedură civilă, încheierea dată în primă instanță poate fi atacată cu recurs, separat de hotărâre, de către părți și de ceilalți participanți la proces în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi, precum și în cazurile în care încheierea face imposibilă desfășurarea de mai departe a procesului. Ea se examinează în recurs conform regulilor stabilite de prezentul capitol.

Iar, potrivit art.424 alin. (1) Cod de Procedură civilă, Curțile de apel examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de judecătorii.

(2) Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de către curțile de apel.

Ca urmare, reieșind din prevederile legale sus menționate, rezultă că nu ține de competența Curții Supreme de Justiție să se expună asupra legalității încheierii instanței de fond din 18 noiembrie 2016 privind încetarea procesului pe capetele de cerere privind declararea nulă a ordinului de concediere, repunerea în funcție,

anularea ordinului de angajare, perfectarea carnetului de muncă, încasarea salariului pentru absența forțată de la muncă, suspendarea contractului de muncă, restabilirea drepturilor asupra spațiului locativ și încasarea prejudiciului moral.

Or, recursul dat urmează a fi înaintat în Curtea de Apel Chișinău conform art.424 alin. (1) Cod de Procedură civilă.

Reieșind din cele relatate, Colegiul reține că argumentele invocate în cererea de recurs poartă un caracter declarativ și sunt neîntemeiate.

La caz, CEDO prin practica sa constantă de nenumărate ori a precizat faptul că dreptul de acces la un tribunal nu este un drept absolut (cauza Golder vs United Kingdom din 21 februarie 1975), ci unul care poate implica anumite limitări din partea statelor contractante.

Totodată, Colegiul relevă că soluția instanței de apel privind restituirea cererii de apel este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că ține de obligația apelantului de a lua măsurile necesare privind protejarea dreptului său de acces la instanță (Cauza Van Harn vs Germania nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de Plămădeală Aurelia în cererea de recurs sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 07 decembrie 2016.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Plămădeală Aurelia.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 07 decembrie 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Plămădeală Aurelia către Academia de Administrare Publică privind perfectarea carnetului de muncă.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței, judecător

Tatiana Vieru

Judecătorii

Oleg Sternioală

Nicolae Craiu